

Täysistunto

Keskiviikko 14.4.2021 klo 14.00—18.30

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 18/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 3/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Mietinnön esittelee valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Koskinen.

Keskustelu

17.41 **Johannes Koskinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset.

Tämän esityksen tarkoituksenaan on panna täytäntöön niin sanottu ensimmäinen ja toinen etämyyntidirektiivi. Siinä parannetaan sisämarkkinoiden toimivuutta ja EU:n alueelle sijoittautuneiden yritysten kilpailukykyä, varmistetaan arvonlisäveron kertymistä tehokkaasti ja vähennetään yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Valiokunta pitää näitä esityksen tavoitteita tärkeinä, ja toivottavasti ne näillä järjestelyillä myös käytännössä toteutuvat.

Keskeisenä uudistuksena on poistaa enintään 22 euron arvoisten tavaralähetysten maahantuonnin arvonlisäverovapaus. Tämä vapautus on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille, niin näille amerikkalaisille digijäteille kuin sitten vaikkapa kiinalaisille halpamyyntitoimittajille. EU:n sisällä tapahtuvalla myynnillä ei ole ollut vastaavaa myynnin verovapautusta, ja EU:n alueella tapahtuvasta etämyynnistä on ollut suoritettava veroa riippumatta tavararavasta. Lisäksi verovapaudesta on aiheutunut verotulojen menetyksiä jäsenvaltioille. EU:hun sijoittautuneet ja kotimaiset kauppiat ovat pitäneet nykyisen verovapauden poistamista tärkeänä.

Lisäksi tässä uudistuksessa arvonlisäveron kantamiseen otettaisiin mukaan elinkeinonharjoittaja, joka mahdollistaa tavaroiden myynnin käyttämällä sähköistä rajapintaa, sähköistä markkinapaikkaa, alustaa, portaalia tai vastaavaa välinettä, muun muassa Amazonin tai vastaavien yhtiöiden tapaan.

Esitys sisältää myös menettelysäännökset veron ilmoittamisesta ja maksamisesta — tavallaan tavaravälittäjien osalta. Enintään 150 euron lähetyksille luodaan oma vapaaehtoinen yhden yhteyspisteen järjestelmä verovelvoitteiden hoitamista varten. Tällä helpote-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

taan toimijoiden hallinnollista taakkaa. EU:n ulkopuolinen myyjä taas joutuu nimeämään välittäjän, joka tehostaa veron kantamista.

Valiokunta on tässä käsittelyssä ottanut huomioon myös Ahvenanmaan erityisaseman, mutta vähäarvoisen tuonnin verottomuus on yhdenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden vuoksi perusteltua poistaa myös Ahvenanmaalle suuntautuvassa tuonnissa. Hallinnollista taakkaa poistetaan Ahvenanmaan osalta vastaavin toimin kuin Manner-Suomessa. Tämän lisäksi Tullissa selvitetään parhaillaan kevennetyn menettelyn käyttämistä myös EU:n ulkopuolelta tuotaviin tilauslehtiin, mikä on Ahvenanmaan osalta ollut tärkeä kysymys.

Valiokunta korostaa lopuksi Verohallinnon ohjeen ja tiedottamisen merkitystä, että kansalaiset saisivat mahdollisimman selvän tiedon siitä, milloinkin tätä veroa peritään ja milloin ei.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset esittelystä. — Edustaja Kiviranta.

17.44 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä on keskeistä arvonlisäverovapauden poistaminen EU:n ulkopuolelta tuoduilta enintään 22 euron arvoisilta tuotteilta — yleisesti puhutaan kansanomaisesti Kiinan-paketeista. Muutos liittyy EU:n etämyyntidirektiiviin, ja se on kirjattu myös hallitusohjelmaan. Muutoksen tarkoituksena on poistaa vapautuksesta johtuva EU:n ulkopuolelta tapahtuvan myynnin kilpailuetu. Tavoitteena on siis parantaa EU:n alueelle sijoittuneiden yritysten kilpailukykyä. Tällä muutoksella halutaan varmistaa arvonlisäveron kertyminen tehokkaasti ja näin suojata jäsenvaltioiden verotuloja. — Ahvenanmaan erityiskysymykset jätän suosiolla seuraavana puheen edustaja Löfströmin haltuun.

Muutokset tulevat voimaan jo 1. heinäkuuta 2021. Tämän vuoksi valiokunta korostaa erityisesti Verohallinnon ohjeistuksen ja tiedottamisen merkitystä. Ohjeen tulisi olla verovelvollisten käytössä mahdollisimman pian.

Arvoisa puhemies! Kaikkien esityksen sisältämien muutosten arvonlisäveron tuottoa kasvattava vaikutus on vuoden 2021 tasolla noin 60 miljoonaa euroa. Tästä maahantuonnin verovapauden poistaminen enintään 22 euron arvoisilta yhteisön ulkopuolelta tuoduilta tavaroilta on arviolta 26 miljoonaa euroa. Verotuottoarvioon toki liittyy merkittävää epävarmuutta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Löfström.

17.46 Mats Löfström r: Ärade herr talman! Först vill jag beklaga för tolken att jag inte har hunnit skicka någonting på förhand.

Ärade talman! I detta lagförslag föreslår man att minimigränsen för moms skyldighet slopas, vilket innebär att alla varor från tredjeländer blir momspiktiga oavsett deras värde. Då Åland står utanför EU:s gemensamma skattegräns ses man i momsfrågor som tredjeländ. Alla varor som importeras till Åland, även från fasta Finland, ska det därmed betalas moms på. Detta är faktum sedan EU-medlemskapet för att Åland ska kunna behålla taxfreesäljningen för fartygen som går mellan Finland och Sverige via Åland, vilket tryggar trafiken och är en ödesfråga för Ålands överlevnad och att man ska kunna bo på Åland, för utan kommunikationer stannar alla samhällen. Men det här innebär byråkrati och besvär för landbaserade företag som måste tulla in också paket från fasta Finland. Vissa företag drar av momsen så att man sedan betalar momsen på tullen i Mariehamn, medan vissa fö-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

retag tycker att Åland är en för liten marknad och inte drar av momsen, men ändå behöver ålänningar sedan betala dubbelmoms på de varor man plockar ut och har förtullat i Mariehamn. Så här ser vardagen ut på Åland och så borde det inte göra.

Den tidigare minimigränsen på 22 euro innebar att exempelvis tidningar och tidskrifter som dagligen kom till Åland inte var momspliktiga varor. I och med det nya förslaget är också dessa momspliktiga, vilket också innebär en större administrativ börda för företag på Åland. Frågan är nu, om man ställer frågan till sin spets: Måste varje Hufvudstadsbladet eller varje Helsingin Sanomat som kommer varje dag tullas in var för sig? Det är en öppen fråga. Så kan det inte bli i praktiken, och det förstår också Tullen. Här måste man hitta fungerande praktiska lösningar.

Lagförslaget bottnar i den ökade mängden import av lågvärdesförsändelser från bland annat Kina, men det drabbar också Åland hårt. Största delen av alla tidningar och tidskrifter på Åland kommer från fasta Finland och risken finns att dessa helt enkelt kommer att minska ifall administreringen blir för hög. Detta skulle i sin tur vara väldigt problematiskt på grund av Ålands särställning och språkliga rättigheter. Ålänningar bör självklart ha en likadan rätt att läsa tidningar som de som är bosatta i riket. Propositionen innehåller vissa förslag på förenklingar för att minska på den administrativa bördan, och finansutskottet anser även i sitt betänkande att det är viktigt att användningen av dessa följs upp. Man måste därför se till att det finns tillräckliga resurser för att följa upp hur systemet fungerar då det införts, [Puhemies koputtaa] så att förenklingarna faktiskt fungerar i praktiken.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Käännös. [Mats Löfström: Minä siirryn!] — Okej, fortsätter här. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle — Hussein al-Taee: Puhemies puhuu ruotsia!] — Naturligtvis.

Ärade talman! Om problem uppstår är det av största vikt att man har beredskap att lösa dem snabbt på ett smidigt och fungerande sätt. Målsättningen med det här lagförslaget är ju inte att försvåra det dagliga livet för ålänningar, utan att fånga upp den stora mängd varor som importerats från utanför EU och som kringgår momsplikten på grund av deras låga värde. Men det här har indirekta stora betydelser för Åland och det är därför viktigt att säkerställa att man gör de administrativa förenklingarna som man kan, så att det dagliga livet på Åland inte drabbas onödigt hårt av detta förslag.

Jag skulle önska att finansministeriet — och det är någonting att jag kommer lyfta upp själv med finansminister Matti Vanhanen — skulle skapa en arbetsgrupp, ett projekt i finansministeriet tillsammans med Tullen, Skatteförvaltningen och Ålands landskapsregering och verkligen få ett mandat för att försöka hitta förenklingar i det här systemet, naturligtvis inom ramen för vad EU-regelverket tillåter, som gör att man inte får massor av onödig byråkrati och ökade kostnader på Åland.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja nyt se käännös.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Salonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

17.54 **Kristiina Salonen sd:** Arvoisa puhemies! Jätän nyt itse kommentoimatta tässä näitä Ahvenanmaan erityiskysymyksiä, jotka hyvin ansiokkaasti tuossa edellä kuulin.

Totean, että täällä aikaisemminkin todettiin, että tämä tunnetaan niin sanotusti kiinalaisten verkkokauppatuotteiden verona. EU:n ulkopuolelta maahantuotavat enintään 22 euron hintaiset tavaralähetykset ovat olleet tähän asti arvonlisäveron osalta vapaita, ja siihen tämä hallituksen esitys nyt sitten on esittämässä muutosta. Erityisesti kiinalaiset verkkokaupat ovat tähän asti nauttineet tästä verovapaudesta, joka on ollut suomalaisten yritysten kilpailukyvyyn kannalta epäedullinen. Nyt tällä esityksellä tähän kuitenkin puututaan. Kotimaiset kauppiat ovat pitäneet verovapauden poistoa tärkeänä asiana, ja samalla myös sujuvoitetaan yleisesti verkkokaupassa asiointia, kun verot peritään jatkossa useammin suoraan kaupanteon yhteydessä sen sijaan, että veroasioita hoidettaisiin Tullin kanssa. Samalla kitketään myös harmaata taloutta, sillä arvokkaampien ostojen osalta myyntihinta on saatettu ilmoittaa alakannttiin ja tällä tavalla verovastuu on kierretty.

Tämän esityksen muutokset toisivat valtion arvonlisäveron verotuottoon arviolta 60 miljoonan euron vaikutuksen tämän vuoden tasolla, vaikkakin verotuottoarvioon liittyy epävarmuutta erityisesti veropetosten osalta. On kuitenkin huomattava, että muutos lisää vero- ja tulli-ilmoitusvelvoitteita. Tämä lisää väistämättä niin Tullin kuin Verohallinnon työmäärää, ja sekin on huomioitava viranomaisten riittävässä resursseissa.

Kaiken kaikkiaan uudistus on suomalaisille yrityksille ja kuluttajille myönteinen. Jatkossa verot peritään yleensä automaattisesti suoraan verkkokaupassa eikä enää tarvitse hoitaa veroasioita Tullin kanssa, mikä vähentää byrokratian määrää. Toivon mukaan tätä kautta saadaan myös lisää vetovoimaa suomalaisin verkkokauppoihin.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 18/2021 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.